

BEFOLKNINGSUNDERSØKELSE

OM NORSKE HUSHOLDNINGERS BEVISSTHET OG ATFERD
KNYTTET TIL EGENBEREDSKAP

Laget for
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og
beredskap (DSB)

Januar 2023

INNHOOLD

1

PROSJEKT-
INFORMASJON

2

SAMMENDRAG

3

BEKYMRING FOR
HENDELSER OG
KRISER

4

EGENBEREDSKAP
/FORBEREDELSE I
HJEMMET

5

KJENNSKAP OG
TILLIT

6

OM UTVALGET
/KONTAKT

PROSJEKTINFORMASJON

FORMÅL

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ønsker å innhente mer informasjon om norske husholdningers egenberedskap.

Formålet med undersøkelsen er å få økt kunnskap om en rekke ulike aspekter ved befolkningens kjennskap og bevissthet rundt egenberedskap. Herunder hva slags kjennskap befolkningen har til beredskap i kommunen, hvilke type hendelser som befolkningen er mest bekymret for at skal inntreffe, hvilke kommunikasjonsplattformer man vil ty til i en krisesituasjon og hvor godt forberedt man er i tilfelle en krisesituasjon skulle oppstå. Undersøkelsen måler tillit til myndigheter og redningsetater, og om hendelser de to siste årene har gjort befolkningen mer mentalt forberedt etter på kriser i framtiden.

METODE

Rapporten inneholder en oppsummering med overordnede funn. Variasjoner mellom undergrupper kommenteres der det er signifikante forskjeller.

Målgruppen for undersøkelsen er et representativt utvalg av den norske befolkning over 18 år. Undersøkelsen ble gjennomført i Ipsos' web-panel i perioden uke 50 og 51 i 2022. Datagrunnlaget består av totalt 1001 intervjuer.

Resultatene er vektet på kjønn, alder, landsdel og utdanningsnivå i henhold til offentlig statistikk for befolknings sammensetningen.

ANALYSE

Feilmarginen varierer med konfidensintervall, antall intervju og svarfordelingen på det enkelte spørsmål. Med rundt 1000 spurte og et 95 %-konfidensintervall ligger feilmargine for totalutvalget på rundt +/- 1,4-3,2 prosentpoeng. Feilmarginen for tall i undergrupper er større.

Resultatene tolkes med bakgrunn i kji-kvadrattesting som tester gjennomsnittet i en undergruppe mot gjennomsnittet av alle spurte med et signifikansnivå på 5 % (95 %-konfidensintervall). Signifikante variasjoner mellom relevante undergrupper kommenteres fortløpende.

I tabellene inngår SSBs *sentralitetsindeks* som en av bakgrunnsvariablene. Denne består av seks verdier. I tabellene er disse seks verdiene sammenstilt til tre verdier. For mer informasjon om sentralitetsindeksen se her: [publikasjon](#).

SAMMENDRAG

BEKYMRINGER FOR STØRRE HENDELSER ELLER KRISER

Den hendelsen flest bekymrer seg for kommer til å inntreffe de kommende fem årene i Norge er cyberangrep på styringssystemer, deretter terrorangrep og atomulykke som medfører radioaktivt nedfall.

Det er en signifikant nedgang på 21 prosentpoeng som er bekymret for pandemi de kommende fem årene fra 50 % i 2021 til 29 % i 2022. Det er 16 prosentpoeng økning blant de som er bekymret for atomulykke. Det er en generell økning i bekymringer for ulike hendelser sammenlignet ved utgangen av 2021, vi ser blant annet økning i antall som er bekymrete for krigshandlinger på norsk jord, forsyningskrise, langvarig strømbrydd og flom.

1 av 3 er (32 %) svarer at de er ganske eller veldig bekymret for at en selv eller noen av ens nærmeste kan bli direkte berørt av en større hendelse eller krise.

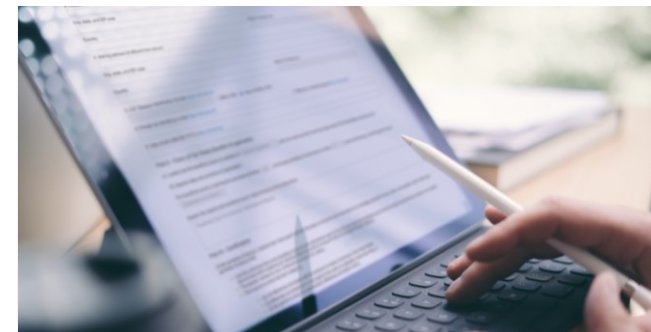
EGENBEREDSKAP OG FORBEREDELSE I HJEMMET

Halvparten kan grunnleggende førstehjelp (54 %) og har tenkt gjennom hva de skal gjøre ved lengre bortfall av strøm (49 %). Nær 4 av 10 har og tenkt gjennom hvilke farer, ulykker og utfordringer som kan møtes hjemme og 26 % har tenkt gjennom hvordan de kan søke hjelp eller informasjon ved bortfall av mobilnett/telenett/internett.

Halvparten (50 %) er godt eller nokså godt forberedt på å klare seg selv dersom strøm, tele-/mobilnett og internett ble borte i ditt nærområde, mens 47 % svarer de er litt eller ikke forberedt i det hele tatt.

På spørsmålet om hvilken av de opplistede tingene respondentene har i boligen svarer over halvparten at de har fyrstikker/lighter, lommelykt, førstehjelpsutstyr, tørrmat/boksmat og ved eller gass til oppvarming. Det er 23 % som har jodtabletter og 43 % har drikkevann i beholdere/flasker.

På spørsmål om man kunne delt av sin egenberedskap varierer dette med tanke på hvem de må dele med, men majoriteten ville delt i stor eller noen grad uavhengig av relasjon.

KJENNSKAP OG TILLIT

Ved en krise er nettavis (18 %), TV (18 %), eller radio (18 %), de kanalene flest ville søkt informasjon via i første omgang,

Det er 2 av 10 som kjenner til om kommunen har et fast møtested for innbyggerne ved større ulykker og kriser, mens 43 % kjenner til hvor de kan finne informasjon fra sin bostedskommune dersom en krise inntreffer. Det er 35 % som vet hvor nærmeste tilfluktsrom er fra sitt hjem.

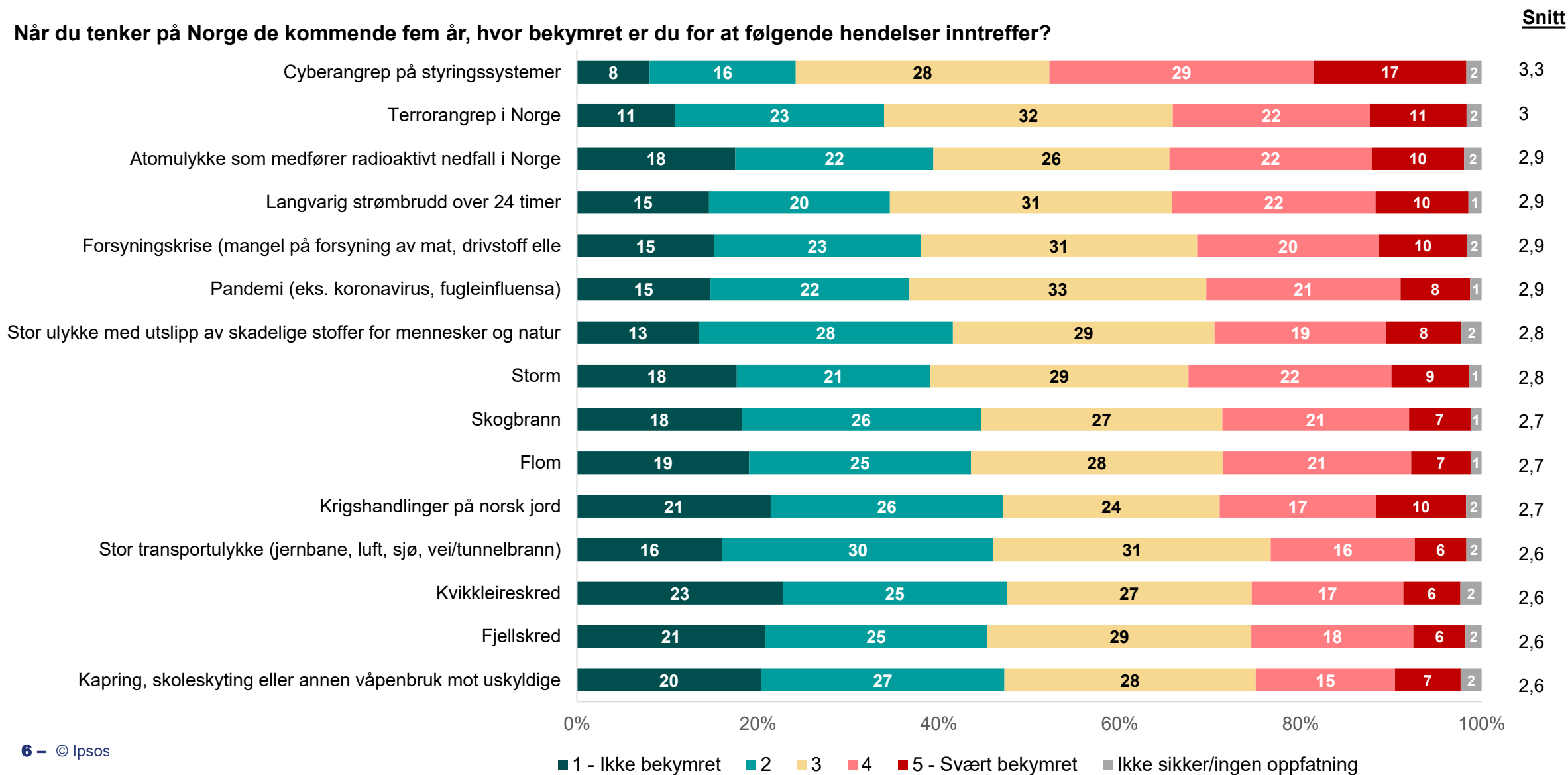
Flest som mener nasjonale myndigheter har ansvar for å håndtere konsekvenser av kriser, og redningsetatene har mer tillit i befolkningen sammenlignet med myndigheter.

4 av 10 har ikke hørt om den nye løsningen løsning for befolkningsvarsling til mobiltelefoner. 8 av 10 svarer at erfaringene fra kriser og hendelser de siste to årene har gjort deg mer mentalt forberedt til å møte andre kriser i framtiden, og 7 av 10 planlegger eller har styrket sin egenberedskap.

BEKYMRING FOR STØRRE HENDELSESR OG KRISER

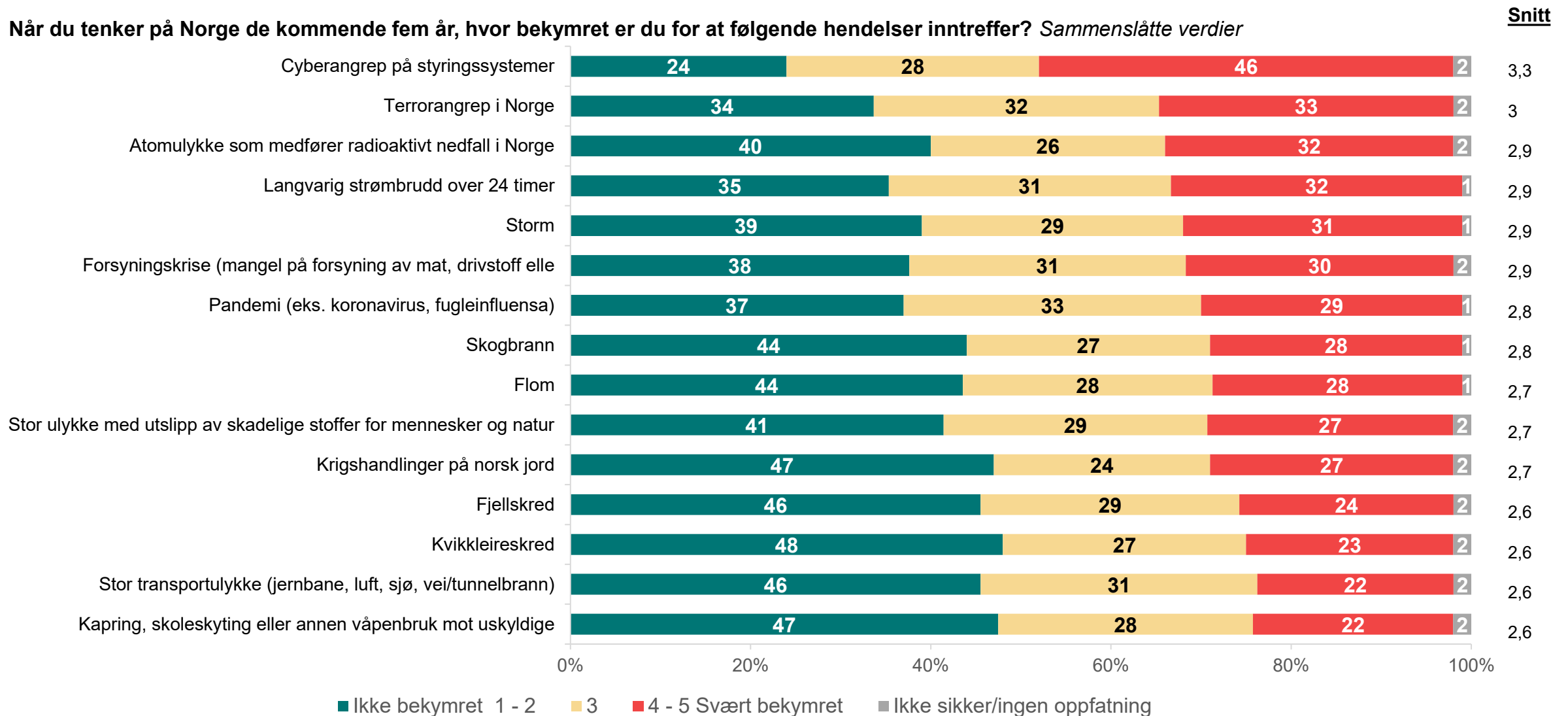
CYBERANGREP PÅ STYRINGSSYSTEMER ER EN STOR BEKYMNING BLANT BEFOLKNINGEN.

Når du tenker på Norge de kommende fem år, hvor bekymret er du for at følgende hendelser inntreffer?

CYBERANGREP OG TERROR ER DET FLEST BEKYMRET SEG FOR I 2022, ETTERFULGT ATOMULYKKE

Når du tenker på Norge de kommende fem år, hvor bekymret er du for at følgende hendelser inntreffer? *Sammenslåtte verdier*

SIGNIFIKANTE VARIASJONER MELLOM UNDERGRUPPER

- Sammenlignet med kvinner er menn gjennomgående lite bekymret for at ulike hendelser skal inntreffe. Menn har en særlig høy andel som ikke er bekymret for blant annet krigshandlinger mot norsk jord (57 %), forsyningskrise (44 %).
- Blant ulike aldersgrupper er personer mellom 18 og 29 år gjennomsnittlig mer bekymret (verdi 5 – svært bekymret) for storm (18 %), terrorangrep (17 %), krigshandlinger på norsk jord og forsyningskrise (16 %), skogbrann (15 %), kapring, skoleskyting eller annen våpenbruk mot uskyldige og fjellskred (11 %). Blant personer over 60 år en høyere andel er bekymret for Cyberangrep på styringssystemer (21 %).
- Det er gjennomgående de som har svart at de er ganske bekymret/ veldig bekymret for at de selv eller noen av de nærmeste kan bli berørt av en større hendelse eller krise som er bekymret for de ulike hendelsene skal inntreffe de kommende frem år.

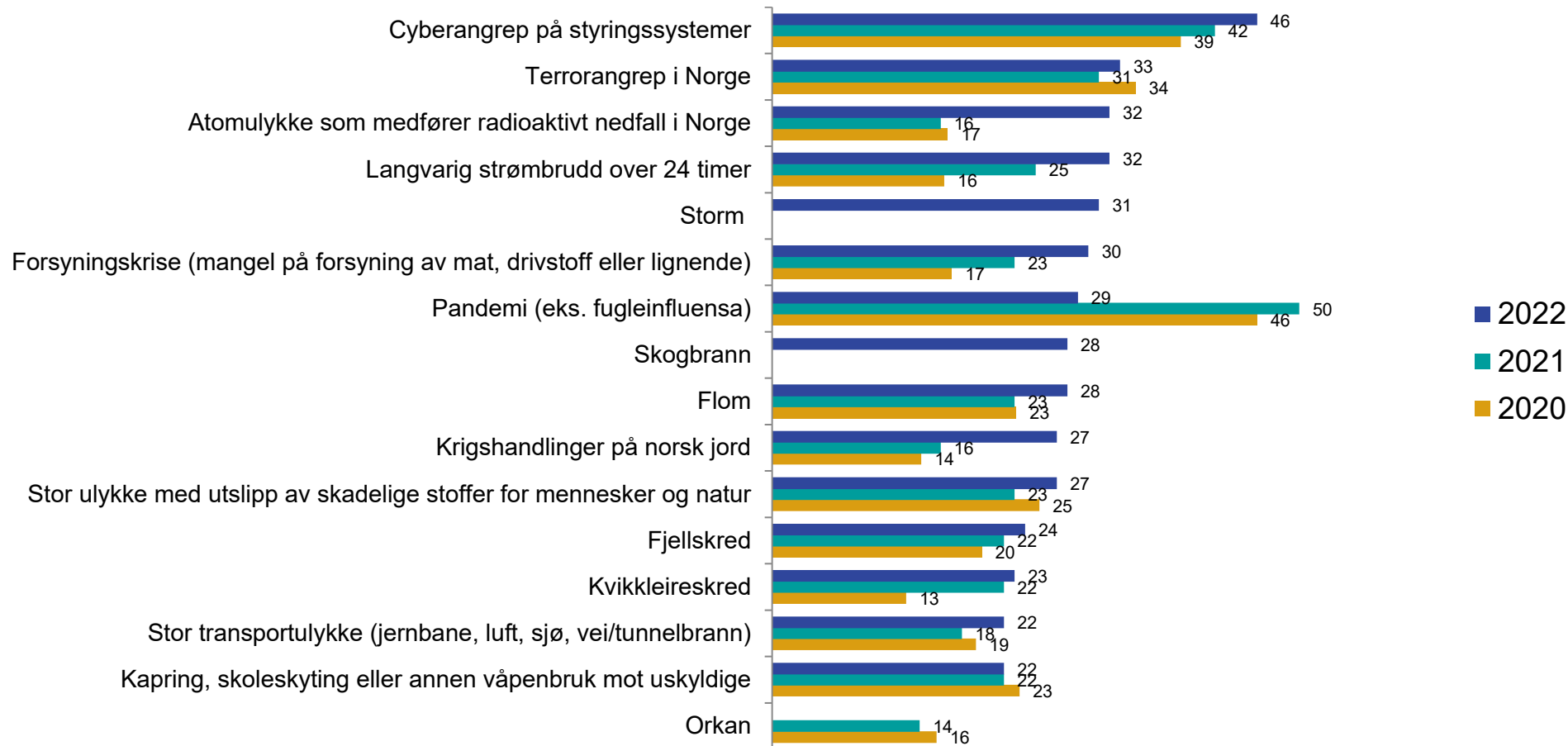

DET ER EN 16 PROSENTPOENG ØKNING I BEKYMRING FOR ATOMULYKKE I NORGE SAMMENLIGNET MED I 2021

Når du tenker på Norge de kommende fem år, hvor bekymret er du for at følgende hendelser inntreffer?

Sammenslåtte verdier, 2020, 2021 og 2022, prosentandel som har svart 4 eller 5

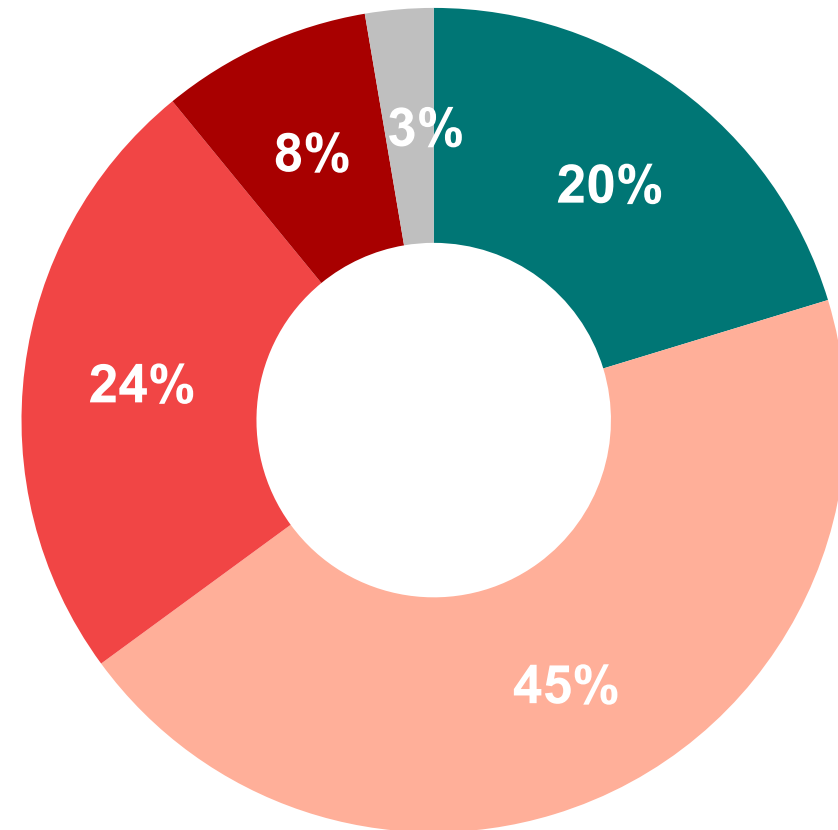
Skala 1- Ikke bekymret, 2, 3, 4, 5-Svært bekymret, 6-ikke sikker / ingen oppfatning

Det er en nedgang i bekymring for pandemier de kommende fem årene med 21 prosentpoeng fra målingen gjort i 2021, fra 50 % til 29 %. Den største økningen i bekymringer blant de ulike hendelsene er atomulykke hvor det er en 16 prosentpoeng økning fra målingen i 2021. Det er også flere som bekymrer seg for krigshandlinger på norsk jord, forsyningskrise, langvarig strømbrudd, flom.

NÆR 1 AV 3 ER GANSKE
ELLER VELDIG
BEKYMRET FOR Å BLI
BERØRT AV EN STØRRE
KRISE

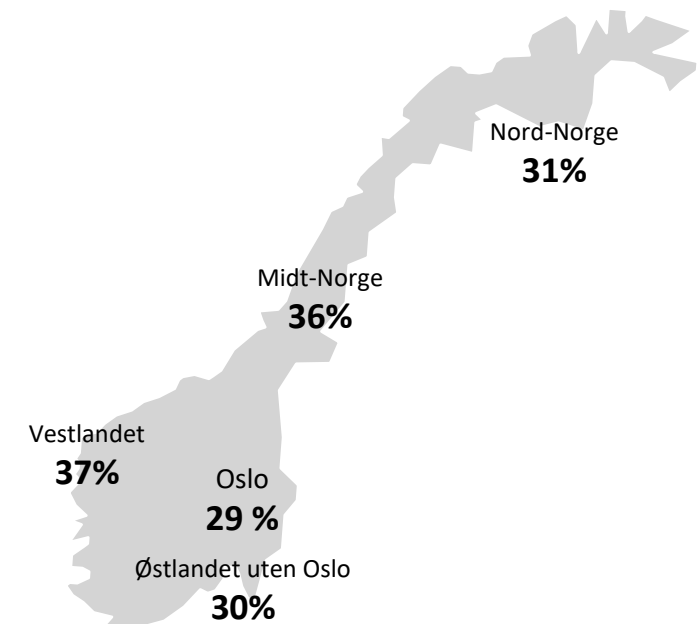
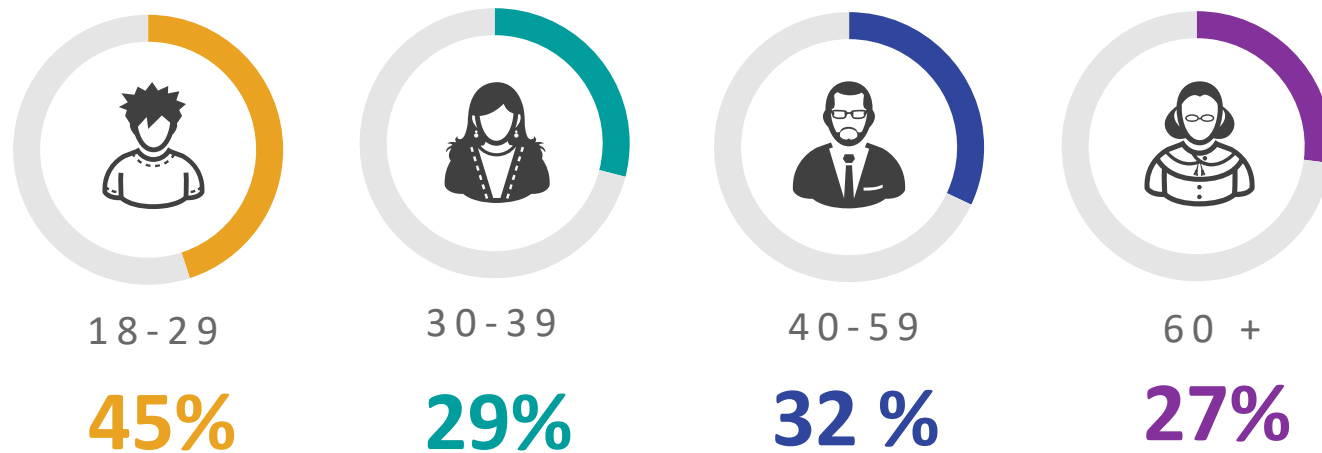
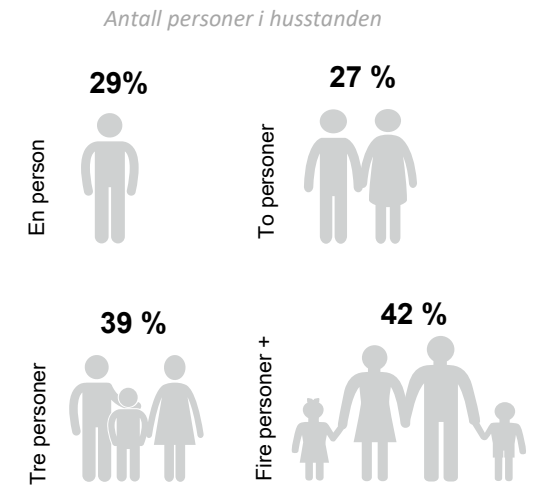
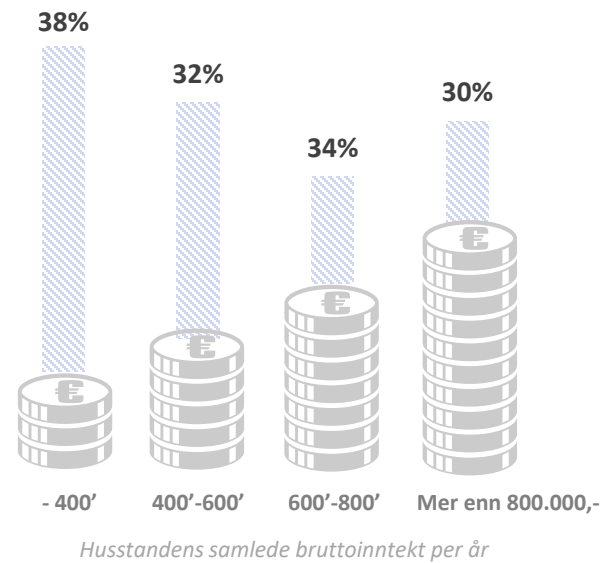
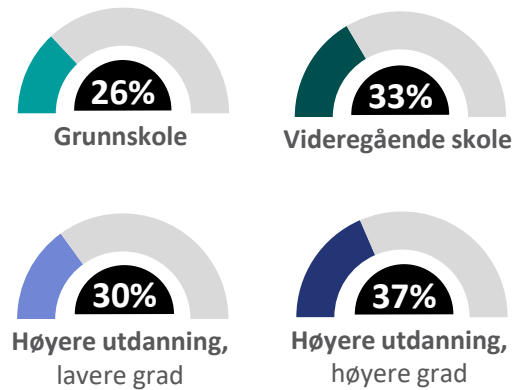
I hvilken grad er du bekymret for at du eller noen av dine
nærmeste kan bli direkte berørt av en større hendelse eller krise?

- Ikke bekymret
- Litt bekymret
- Ganske bekymret
- Veldig bekymret
- Ikke sikker/ingen oppfatning

Bekymret for at en selv eller noen av ens nærmeste kan bli direkte berørt av en større hendelse/krise

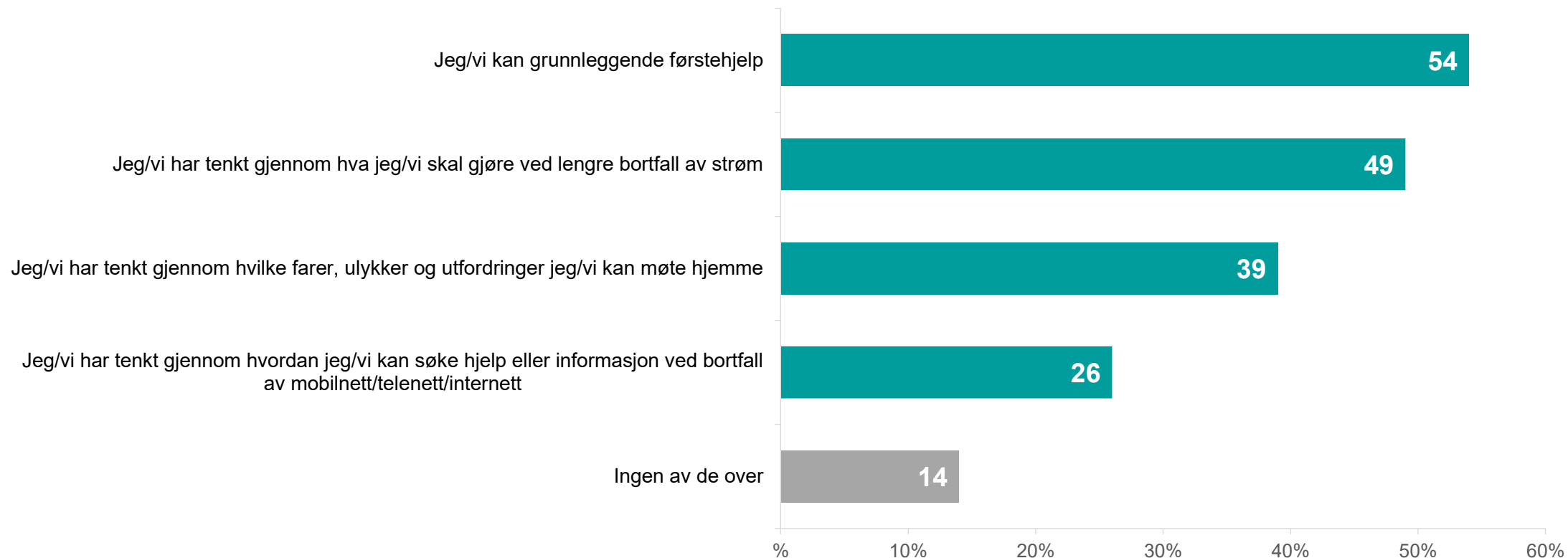
Andel av total som svarer «ganske bekymret» eller «veldig bekymret»(n=320)

EGENBEREDSKAP OG FORBEREDELSE I HJEMMET

1 AV 2 KAN GRUNNLEGGENDE FØRSTEHJELP HAR TENKT IGJENNOM HVA DE SKAL GJØRE VED BORTFALL AV STRØM

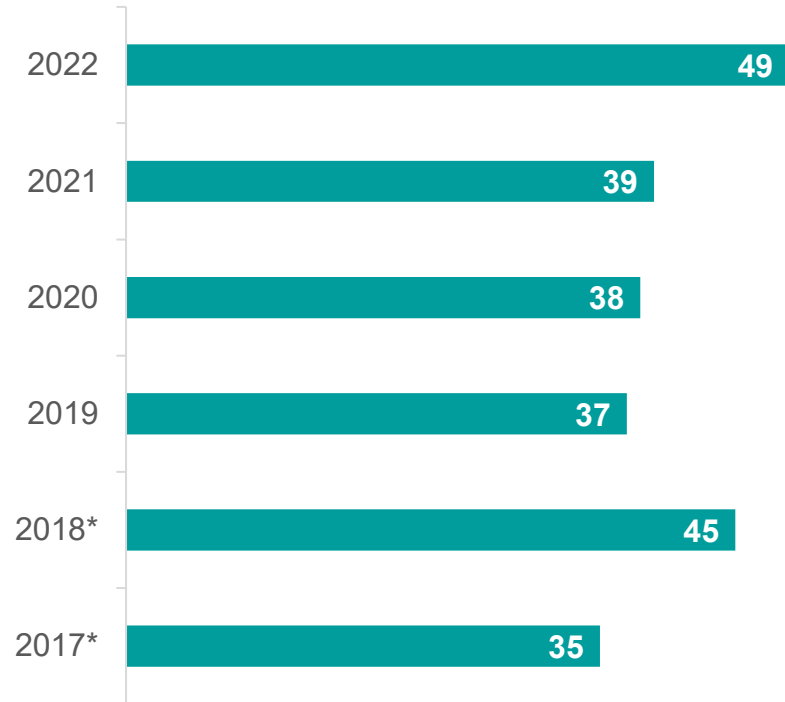
Hvordan har du/dere forberedt deg/dere på hendelser som kan skje i hjemmet? *Flere svar mulig*

- Det er en lavere andel blant de mellom 18-29 år som å har tenkt gjennom hvilke farer, ulykker og utfordringer som kan møtes hjemme (36 %), mens det er flere blant de som er 60 år + som har tenkt over dette (58 %). Blant den eldste aldersgruppen er det færre som har tenkt over hvordan de vil søke hjelp eller informasjon ved bortfall av mobilnett/telenett/internett (21 %).
- Det er en høyere andel blant de som bor i de minst sentrale strøkene som har tenkt gjennom hva som skal gjøre ved lengre bortfall av strøm (58 %), og en lavere andel blant de bosatte i de mest sentrale strøkene (45 %).

5 AV 10 HAR I 2021 TENKT GJENNOM HVA DE SKAL GJØRE VED LENGRE BORTFALL AV STRØM

Hvordan har du/dere forberedt deg/dere på hendelser som kan skje i hjemmet? *Jeg/vi har tenkt gjennom hva jeg/vi skal gjøre ved lengre bortfall av strøm*
Resultater fra undersøkelsene gjennomført i 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022

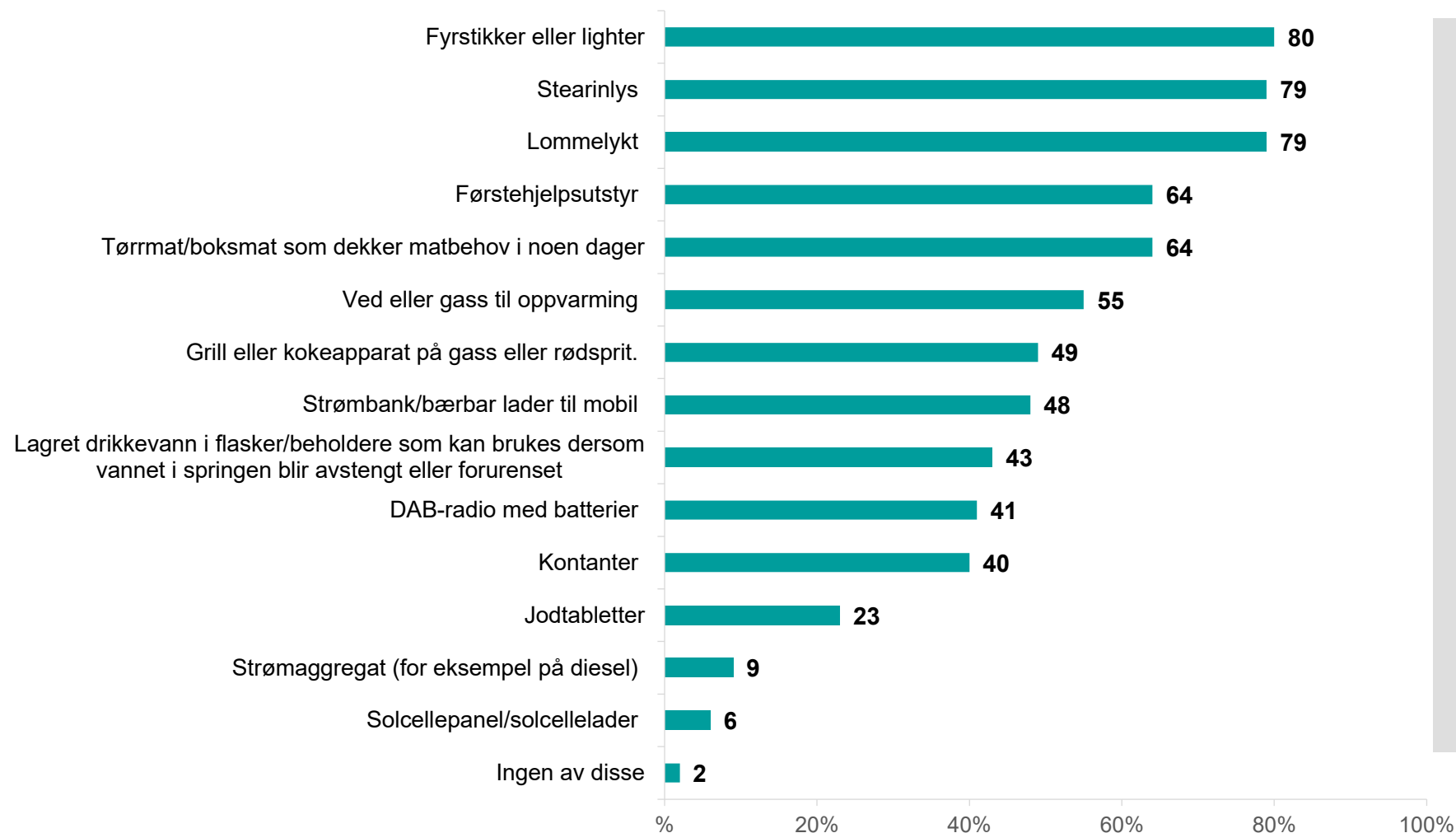

* Undersøkelsen ble gjennomført av Epinion. Resultatene ble ikke vektet med utdanning.

DE FLESTE HAR FYRSTIKKER/LIGHTER, STEARINLYS ELLER LOMMELYKT HJEMME

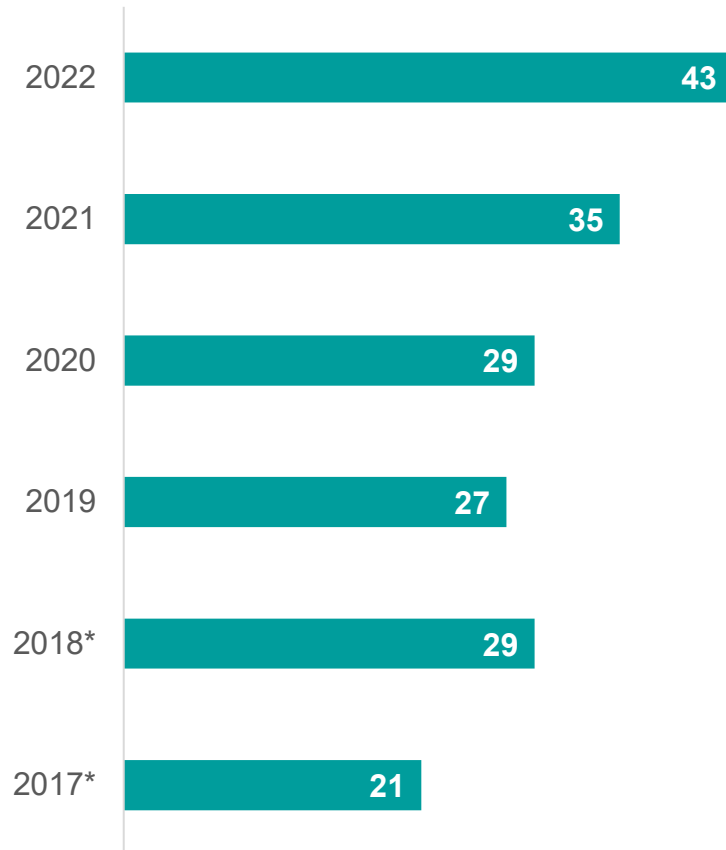
Hvilke av følgende ting har du/din familie i boligen? Flere svar mulig

- Det er enkelte forskjeller når det gjelder hva menn og kvinner har i boligen. En høyere andel av kvinner svarer at de har tørrmat/boksmat som dekker matbehov i noen dager (67 %), stearinlys (82 %), fyrstikker eller lighter (83 %), og jodtabletter (26 %). Mens det er flere menn som svarer at de har strømaggregat (12 %) og solcellepanel/solcellelader (9 %).
- Andelen som svarer at de har disse tingene i boligen er gjennomgående lavere for de yngste mellom 18 og 29 år, og på et flertall av punktene høyere for de over 60 år.
- Det er en høyere andel blant de over 60 år som har drikkevann i beholdere/flasker (42 %).
- Blant personer som bor i de mest sentrale strøkene svarer de gjennomgående lavere på de fleste punktene, mens de som bor i mellomsentrale og minst sentrale svarer signifikant høyere på flere punkter.

OVER 4 AV 10 HAR DRIKKEVANN I BEHOLDERE/FLASKER I BOLIGEN I 2022

Hvilke av følgende ting har du/din familie i boligen? Drikkevann i beholdere/flasker
Resultater fra undersøkelsene gjennomført i 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022

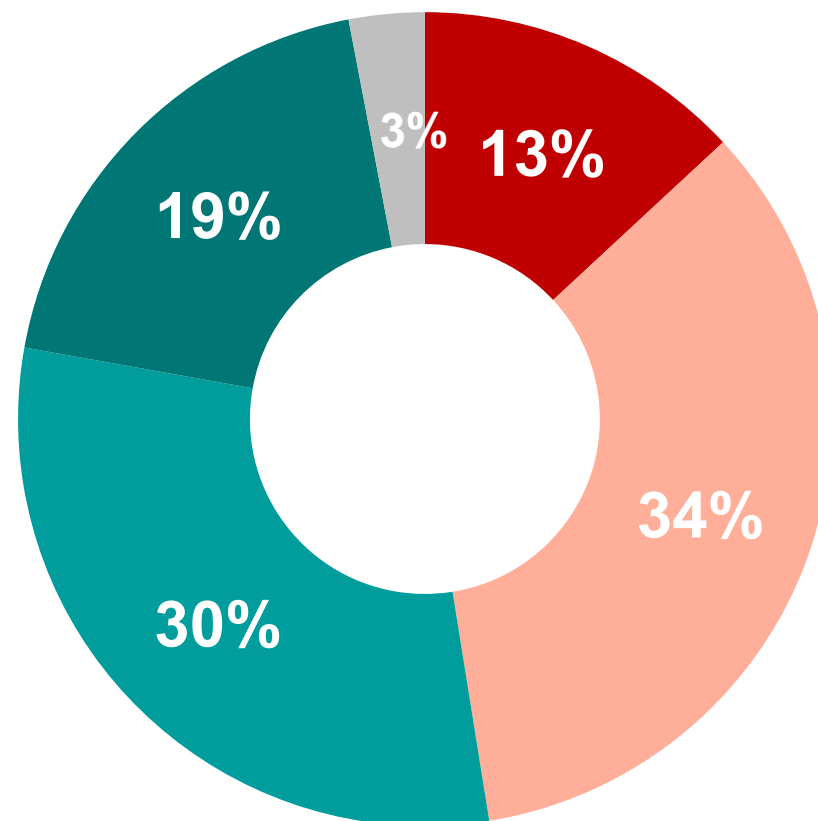
I 2022 ble alternativet endret fra "drikkevann i beholdere/flaske" til "lagret drikkevann i flasker/beholdere som kan brukes dersom vannet i springen blir avstengt eller forurenset"

* Undersøkelsen ble gjennomført av Epinion. Resultatene ble ikke vektet med utdanning.

1 AV 2 ER NOKSÅ ELLER
GODT FORBEREDT PÅ Å
KLARE SEG SELV I EGET
HJEM DERSOM STRØM,
TELE- OG INTERNETT
BLE BORTE

Dersom strøm, tele-/mobilnett og internett ble borte i ditt nærområde. I hvilken grad vil du si at du og din husholdning er forberedt på å klare dere selv i eget hjem i minimum 3 døgn, uavhengig av årstid?

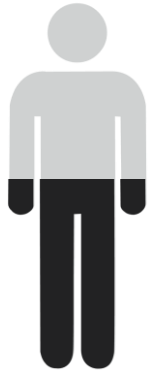

- Ikke forberedt i det hele tatt
- Litt forberedt
- Nokså forberedt
- Godt forberedt
- Ikke sikker

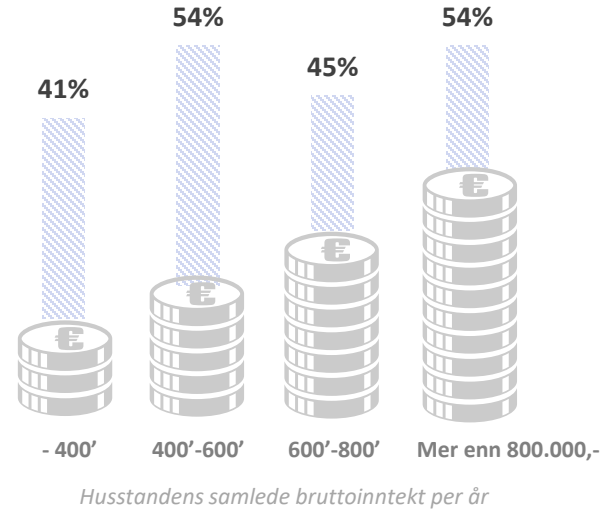
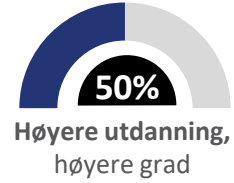
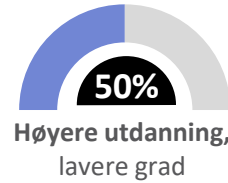
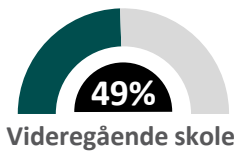
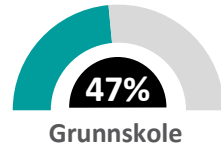
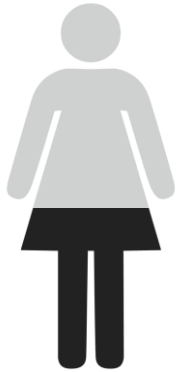
Dersom strøm, tele-/mobilnett og internett ble borte i ditt nærområde. I hvilken grad vil du si at du og din husholdning er forberedt på å klare dere selv i eget hjem i minimum 3 døgn, uavhengig av årstid?

Andel av totalt som svarer «Nokså forberedt» eller «Godt forberedt» (n=500)

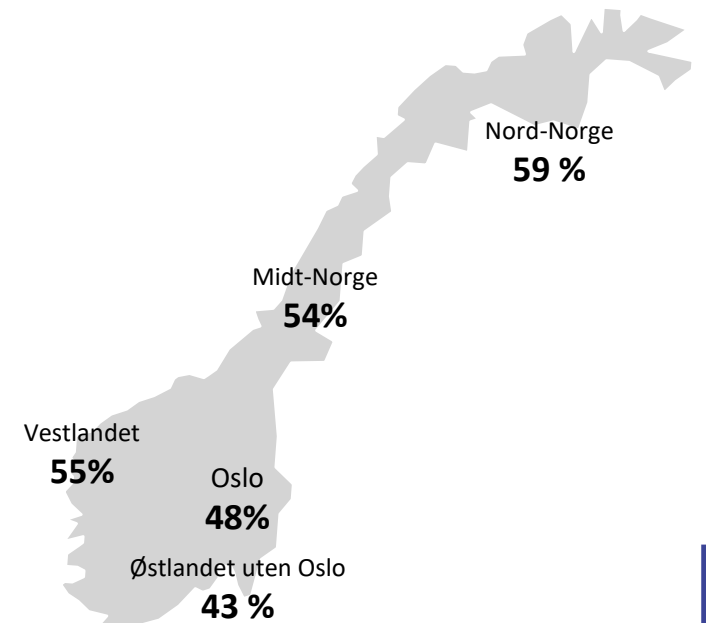
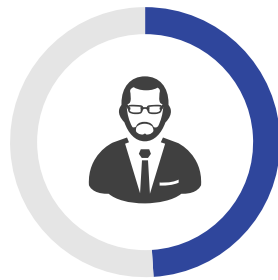
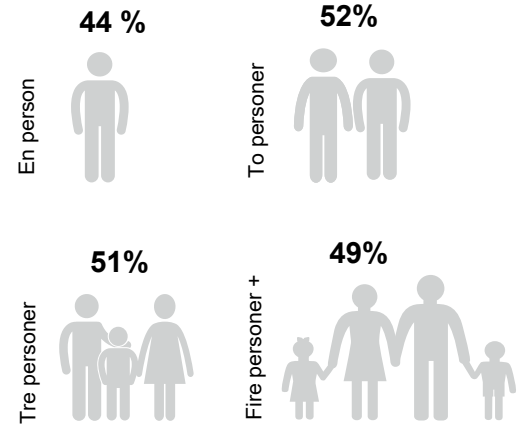
53%

46%

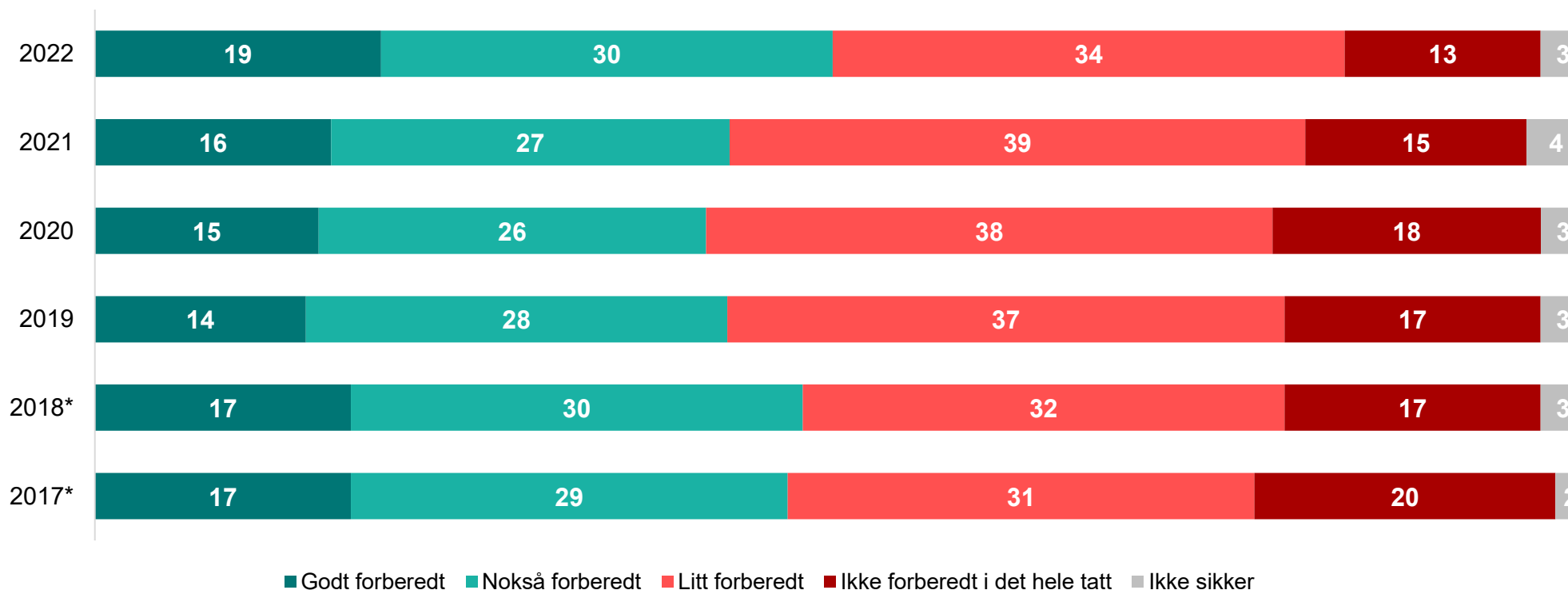
Antall personer i husstanden

13 % ER IKKE FORBEREDT PÅ Å KLARE SEG SELV I EGET HJEM I MINIMUM 3 DØGN DERSOM STRØM, TELE-/MOBILNETT OG INTERNETT BLE BORTE I NÆROMRÅDE

Dersom strøm, tele-/mobilnett og internett ble borte i ditt nærområde. I hvilken grad vil du si at du og din husholdning er forberedt på å klare dere selv i eget hjem i minimum 3 døgn, uavhengig av årstid?

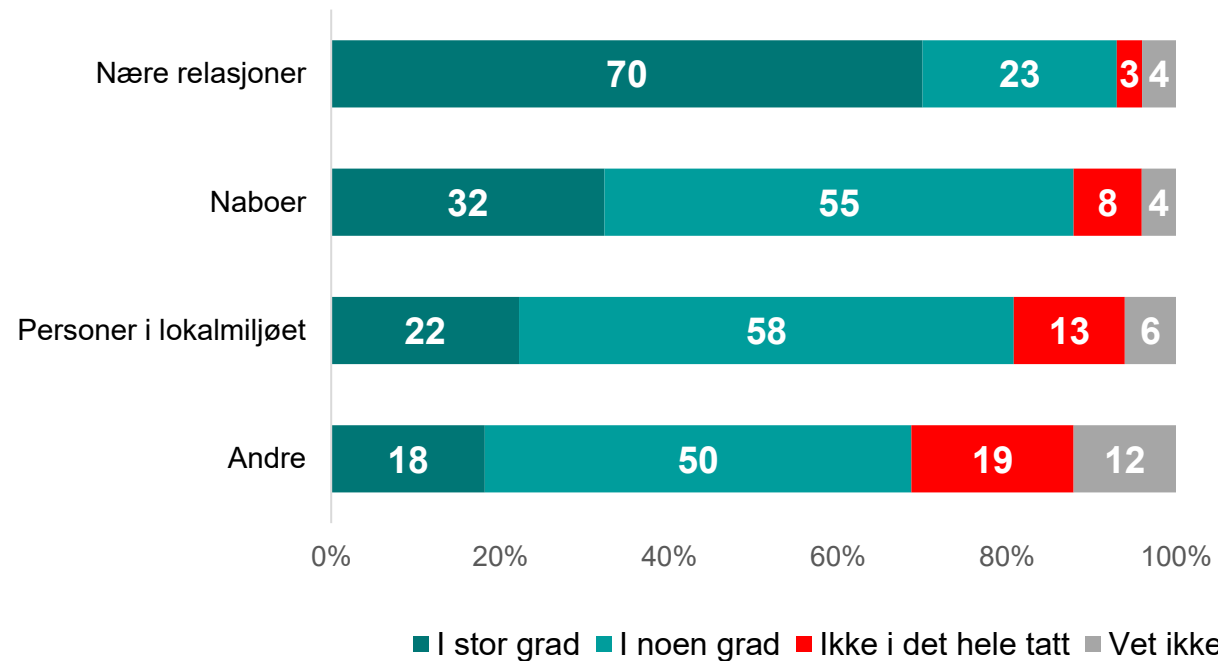
Resultater fra undersøkelsene gjennomført i 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022

* Undersøkelsen ble gjennomført av Epinion. Resultatene ble ikke vektet med utdanning.

OVER 9 AV 10 VILLE DELT AV SIN EGENBEREDSKAP MED SINE NÆRMESTE OG OVER 6 AV 10 VILLE DELT AV SIN BEREDKSAP MED NABOER I EN KRISE

I hvilken grad kan du tenke deg å dele din egenberedskap i en krise med følgende:

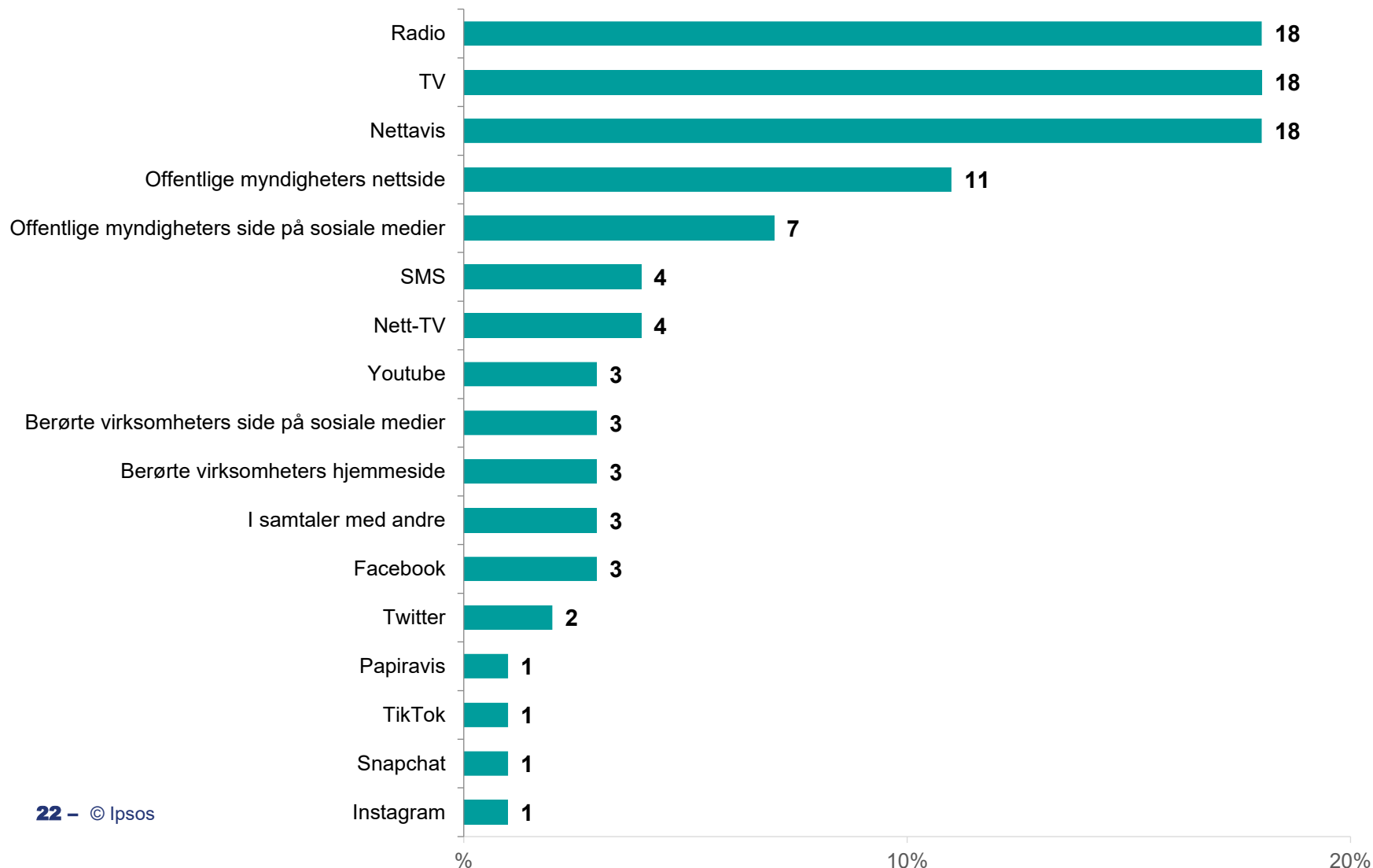

- En høyere andel av de mellom 30-39 år svarer at de ikke vil dele sin egenberedskap i en krise med nære relasjoner (7 %), naboer (13 %), og andre (27 %), mens det er flere blant de i aldergruppen 60 år og eldre som ville delt av sin egenberedskap.
- Vi ser at det er flere som bor i de mest sentrale strøkene som svarer at *ikke i det hele tatt* ville delt av sin beredskap med nære relasjoner (4 %), og personer i lokalmiljøet (16 %).

KJENNSKAP OG TILLIT

RADIO, TV OG NETTAVIS ER MEDIENE FLEST VILLE OPPSØKT FOR INFORMASJON OM EN EVENTUELL KRISE

Dersom en større krisesituasjon skulle inntreffe, som for eksempel en stor transportulykke, naturkatastrofe, terrorangrep, omfattende forurensning eller lignende - hvor vil du i første omgang søke informasjon om krisen?

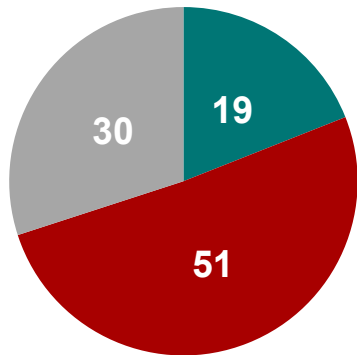

- Det er en lavere andel blant de mellom 18 - 29 år som ville søkt informasjon via TV (11%) og radio (10%). I denne aldersgruppen er det en større andel som ville tatt i bruk Instagram, Snapchat, TikTok og Facebook sammenlignet med resten av befolkningen.
- For de over 60 år er fordelingen motsatt. Færre ville brukt nettaviser (13%), mens flere ville brukt TV (25%) og radio (26%). Ingen ville benyttet Snapchat eller Tiktok.
- Blant de som er to personer i husholdningen er det flere som ville søkt informasjon via TV og radio i henholdsvis 21% via begge kanalene, mens de som er tre til fire personer i husholdningen vil kun 12% søke informasjon via TV.

HALVPARTEN KJENNER IKKE TIL OM KOMMUNEN HAR ET FAST MØTESTED FOR INNBYGGERNE VED STØRRE ULYKKER ELLER KRISER

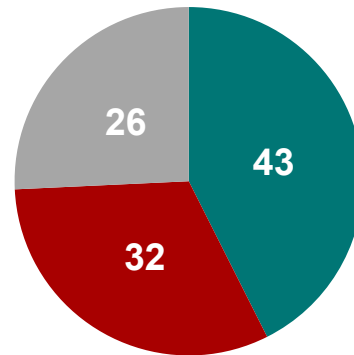
Kjenner du til følgende:

Om kommunen har et fast møtested for innbyggerne ved større ulykker og kriser?

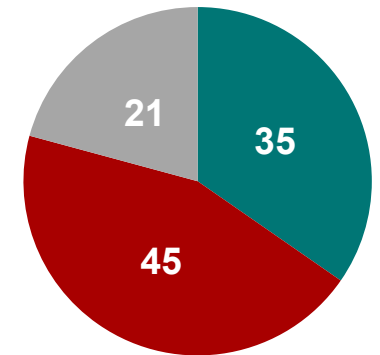
■ Ja ■ Nei ■ Ikke sikker

Hvor du kan finne informasjon fra din bostedskommune dersom en krise inntreffer?

■ Ja ■ Nei ■ Ikke sikker

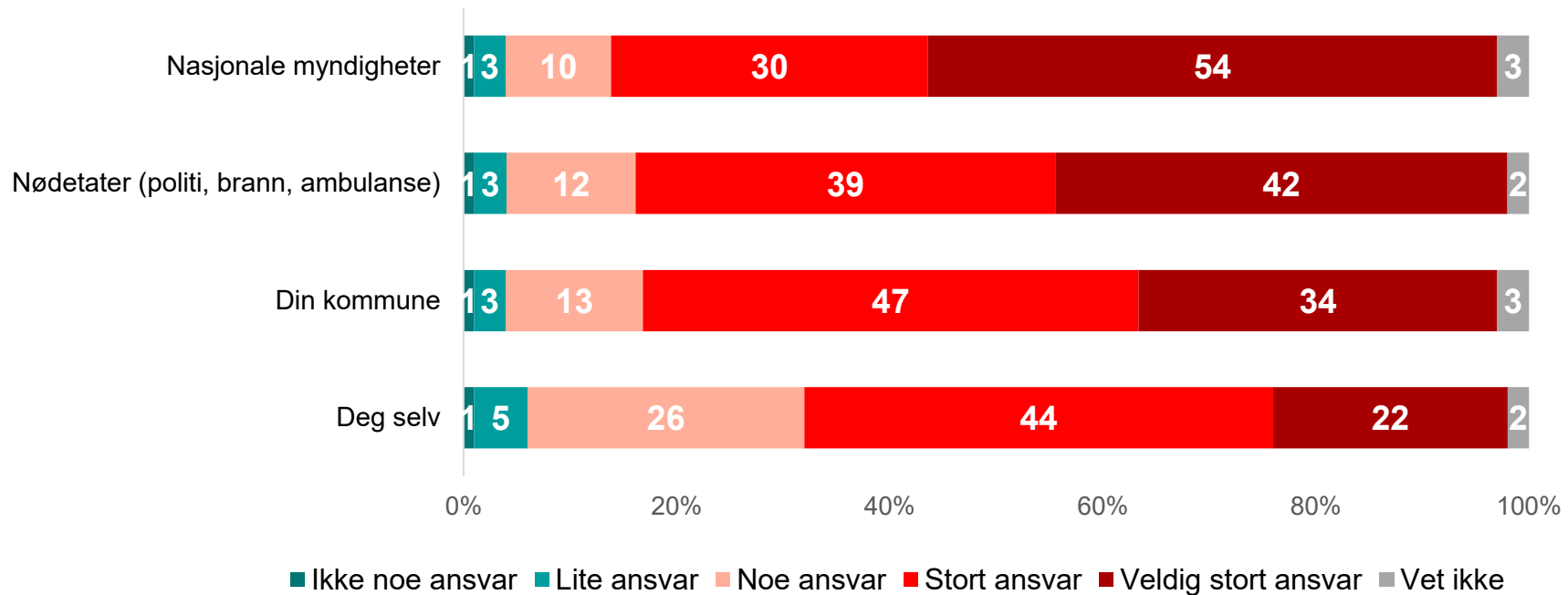
Hvor nærmeste tilfluktsrom er fra ditt hjem??

■ Ja ■ Nei ■ Ikke sikker

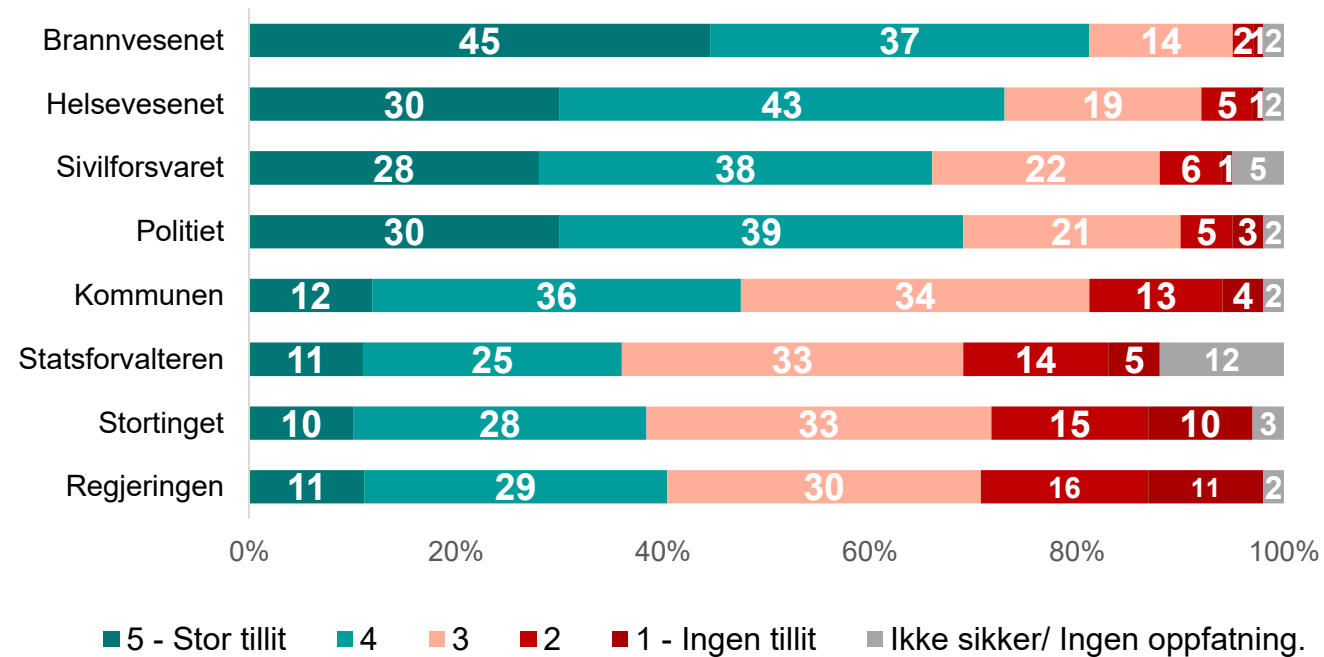
OVER 8 AV 10 MENER AT NASJONALE MYNDIGHETER HAR ET STORT/VEDLIG STORT ANSVAR FOR HÅNDTERE KONSEKVENSENE AV KRISER, 2 AV 3 SVARER AT DE SELV HAR ET STORT/VELDIG STOR ANSVAR

Hvor stort eller lite ansvar mener du hver av følgende har for å håndtere konsekvensene av kriser?:

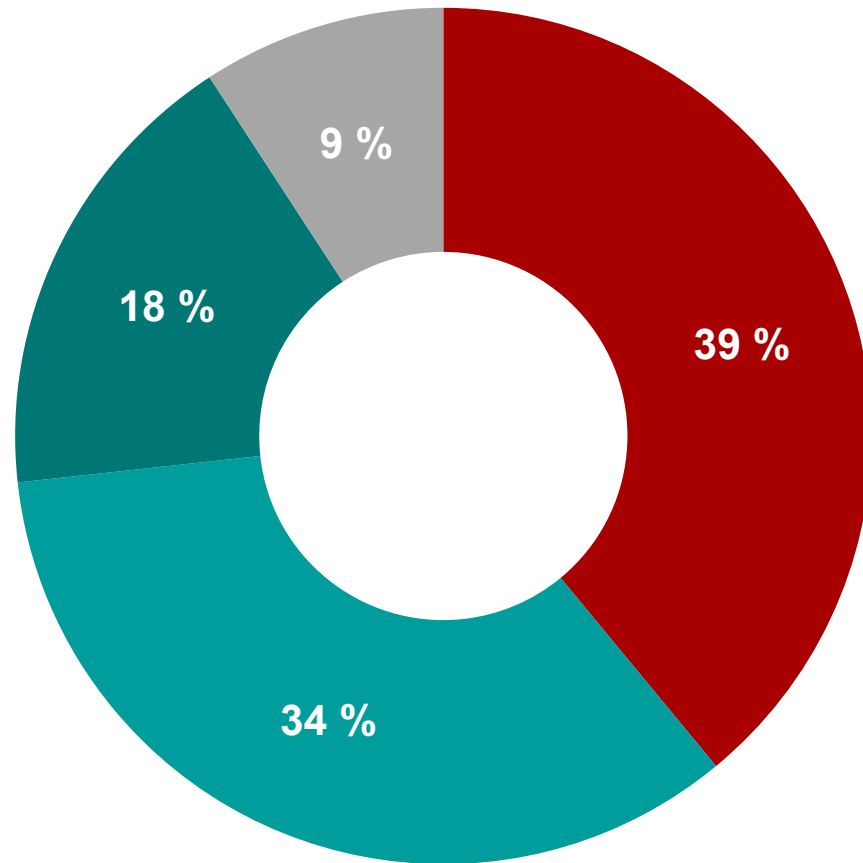

REDNINGSETATENE HAR MER TILLIT I BEFOLKNINGEN SAMMENLIGNET MED MYNDIGHETER

Alt i alt, i hvilken grad har du tillit til følgende redningsetater og myndigheter:

OVER HALVPRATEN HAR HØRT OM NY LØSNING FOR BEFOLKNINGSVARSLING TIL MOBILTELEFONER

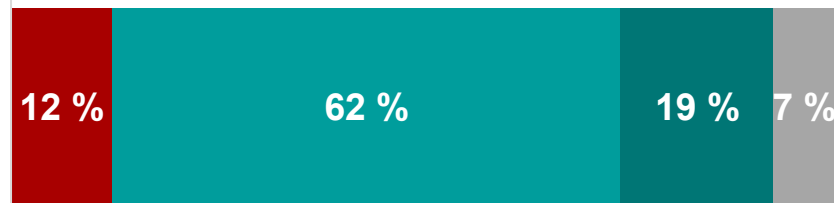

Norske myndigheter jobber nå med å utvide dagens system for befolkningsvarsling (Sivilforsvarets tyfoner/varslingsanlegg), med en løsning for befolkningsvarsling til mobiltelefoner. Kjenner du til denne nye løsningen?

- Har ikke hørt om løsningen
- Har hørt om løsningen, men kjenner ikke til hva den går ut på
- Har hørt om løsningen, og kjenner til hva den går ut på
- Ikke sikker

8 AV 10 MENER I NOEN ELLER I STOR GRAD ERFARINGENE FRA KRISER OG HENDELSER DE SISTE TO ÅRENE HAR GJORT DEG MER MENTALT FORBEREDT TIL Å MØTE ANDRE KRISER I FRAMTIDEN

I hvilken grad har erfaringene fra kriser og hendelser de siste to årene har gjort deg mer mentalt forberedt til å møte andre kriser i framtiden?

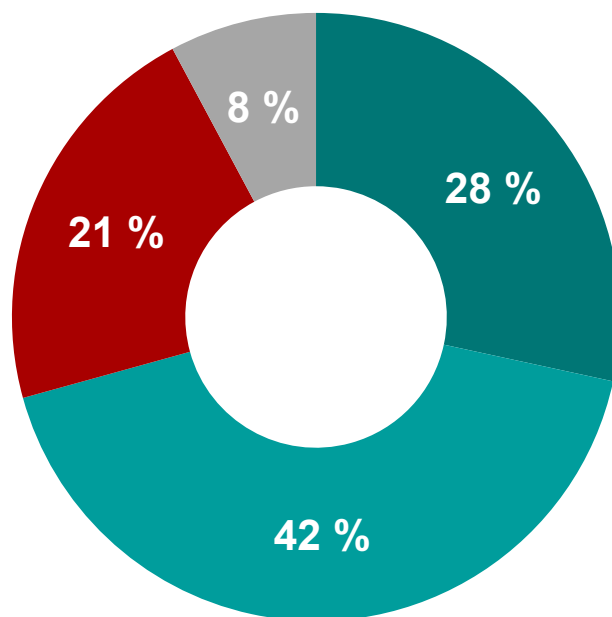

■ Ikke i det hele tatt ■ I noen grad ■ I stor grad ■ Vet ikke

7 AV 10 HAR ELLER PLANLEGGER Å STYRKE SIN EGENBEREDSKAP

Har du styrket din egenberedskap de siste to årene eller planlegger du å styrke din egenberedskap?

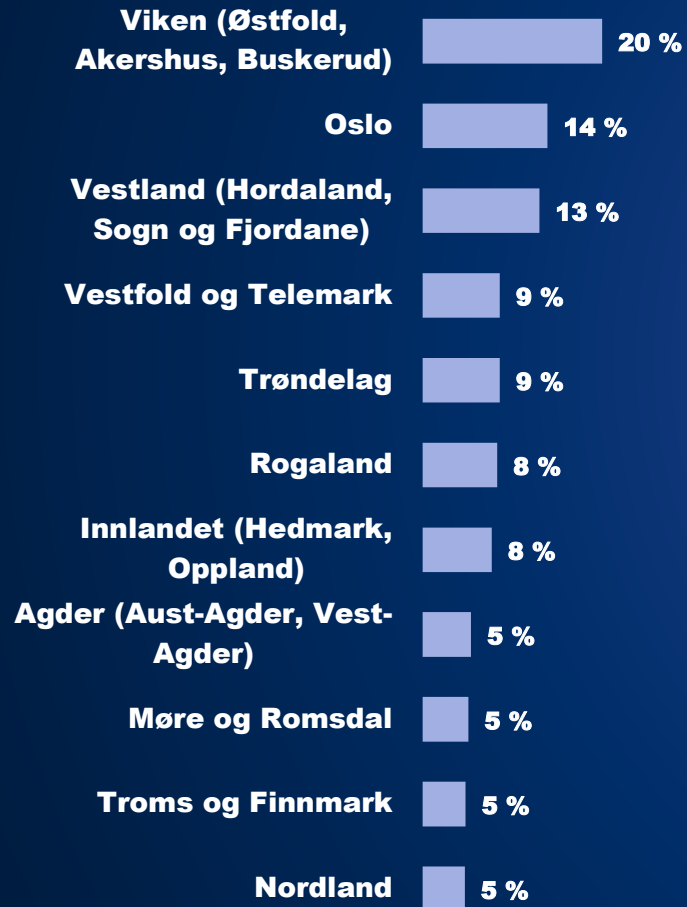
- Ja, jeg har styrket min beredskap
- Ja, jeg planlegger å styrke min beredskap
- Nei, jeg har verken styrket eller planlegger å styrke min beredskap
- Ikke sikker

OM UTVALGET

OM UTVALGET Uvektet

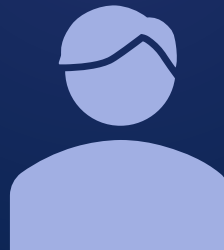
FYLKE

KJØNN

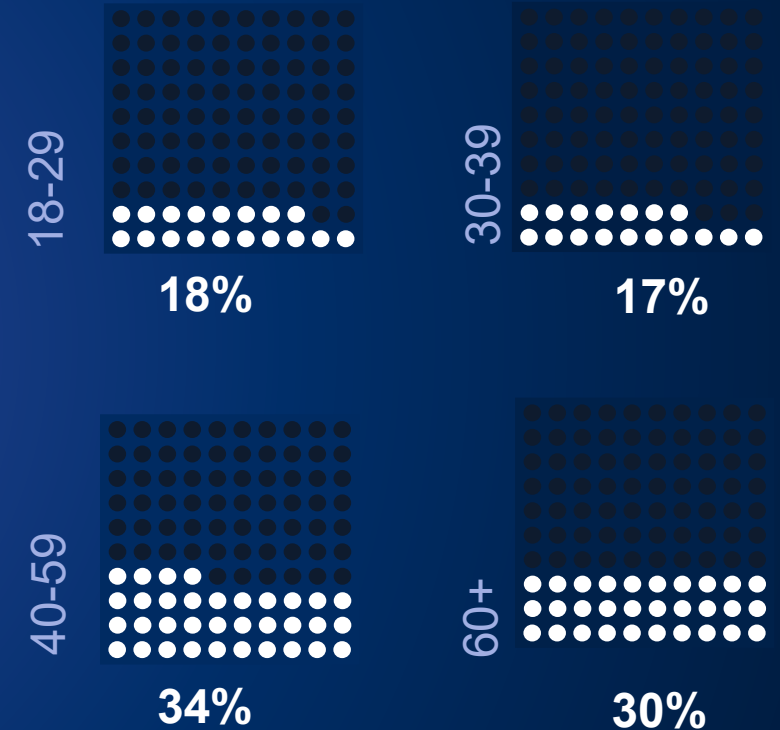

50%

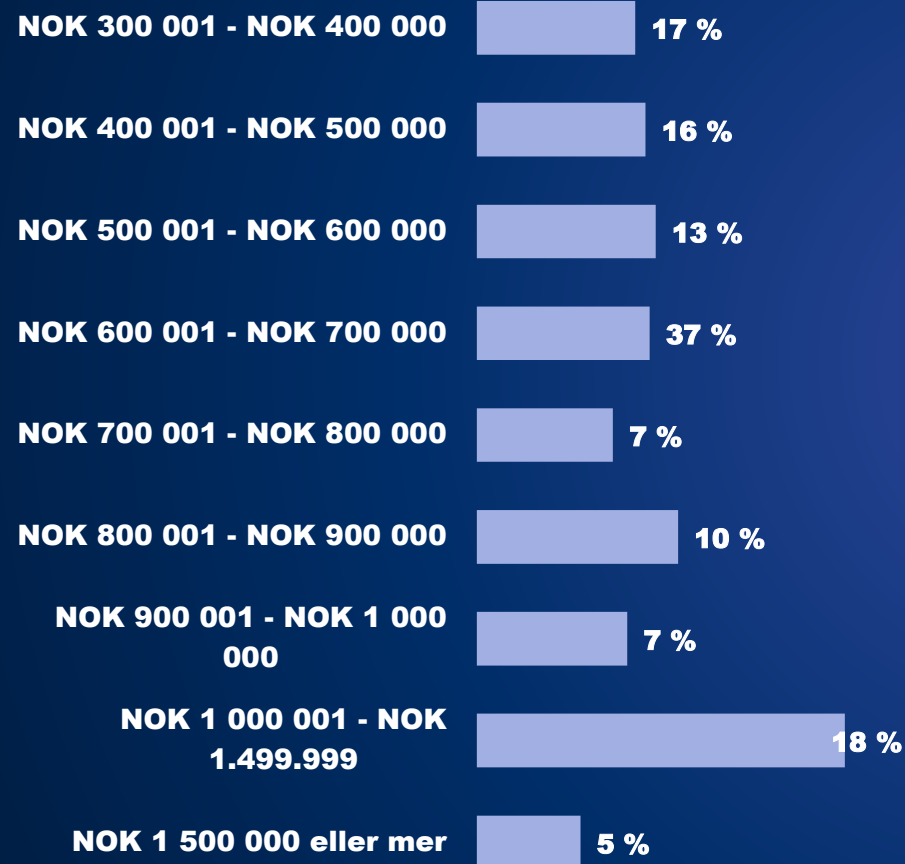
50%

ALDER

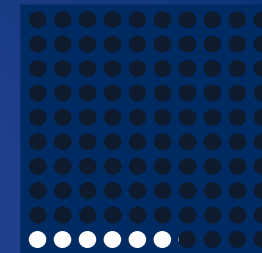
OM UTVALGET Uvektet

SAMLET BRUTTO HUSSTANDSINNTEKT

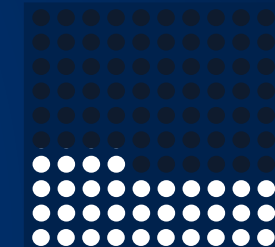

HØYESTE FULLFØRTE UTDANNINGSNIVÅ

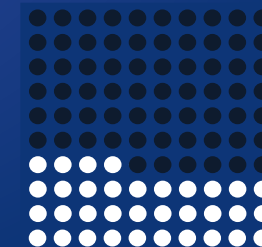
Grunnskole
(Inntil 10 års skolegang)

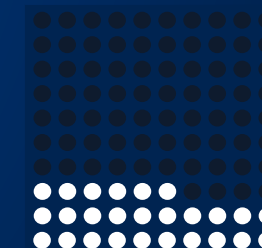
VGS
(11-13 års skolegang)

Høgskole/Universitet
(lavere grad, 1-3 år)

Høgskole/Universitet
(høyere grad, 4 år+)

**BE
SURE.
ACT
SMARTER.**

GAME CHANGERS

